

Bulányi György:

Jézus kontra Pál és Konstantin, avagy a trón és az oltár szövetsége – 2. rész –

I. A jézusi örökség

a/ Elv: motiváció és törekvéstartalom

Jézus három különböző országról tanított: a Sátán országáról, az evilági országról és az Isten országáról. Mindegyik országot emberek népesítik be. A politikai térkép az evilági országokat mutatja, az Isten és a Sátán országa pedig nem rajzolható térképre. Mindhárom országnak van principiuma, lényegét-mivoltát meghatározó elve. Keresve a három különböző elvet, megjelöljük az egyes elvekben rejlő törekvéstartalmat és érzelmi motivációt.

A Sátán országának érzelmi motivációja a rossz akarat, a gyűlölet; törekvéstartalma pedig az erőszakra épülő VEVES.

Az evilági ország (állam) érzelmi motivációja vegyes: valakikkel szemben jó, másokkal szemben rossz akarat vezet, hiszen nem egyetemes, hanem csupán csoport- és osztályérdeket képvisel; s ha történetesen minden állampolgár érdekét egyformán képviselné is, a szuverenitásán, azaz államhatárain kívül élőkét ez esetben sem képviselné. Törekvéstartalma pedig a JÓG, amely kényszerítő erejével biztosítja a korábbi nem rószakos (mert munkát kívánó) SZERZÉSEK és az erőszakos VEVESEK által kialakult tulajdonrendet. Ez a rend a csoportérdeket képviselés követésében egyenlőtlenségi rendet eredményez, melyet törvényesnek, sőt még Justitia-nak (igazságosság) is deklarálnak a győztesek, a sikeresek, a kiváltságos helyzetbe került személyek, rétegek, osztályok, nemzetek. A hátrányos helyzetben levők természetesen rendre igazságtalannak minősítik a kiváltságos helyzetben levők által jogosnak és törvényesnek deklarált rendet. Például a munkanélküliek vagy munkabérükből létminimum alá kerülők hazánkban vagy a harmadik világban - ilyennek minősítik a tőkés társadalmi rendet. Például Koszovó albánjai, a Vajdaság, a Csalóköz vagy Erdély önkormányzati joguktól (a csángók Moldvában anyanyelvüktől is) békeszerződésekké megfosztott nemzeti kisebbségei is ilyennek élik meg és állítják az evilági országok hatályos nemzetközi jogrendjét.

A jogok világában mozognak itt; azaz a fegyverrel védett statusok (adott helyzetek) rendjének a világában. Minek következtében a fegyverek erejében létrejött és azokkal biztosított rend és jog ellen vétőket büntetik is fegyvereik erejében a rend és jog kiváltságoltjai és védői. Büntetik esetleg a jog és rend erkölcsös voltát pusztán elméletben megkérdőjelezőket is, s még inkább büntetik a jog és rend ellen gyakorlatban is vétőket: a fegyveres lázadókat. Büntetik esetleg Isten és/vagy az erkölcs nevében is, de mindenképpen a jog és rend nevében. Az ókori pogány római jog és rend ismert minden személyi jog nélküli rabszolgákat. A 16. századi immár "keresztény" Verbőczy Tripartituma ismer ugyanilyen jobbágycsapatokat, akiket a dolgokról (Res), a vagyon tárgyáról szóló fejezetben tárgyal, s akik - bár java részük csak magyarul beszél - jogilag nem is tartoznak a magyar nemzetbe, hiszen csak vagyontárgyak. Alighanem ők maguk is így gondolták ezt, mert amikor Bakócz érsek felfegyverzi őket, nem a török ellen, hanem az őket magából kirekesztő nemesi nemzet ellen fordulnak. A nemesek is tisztában vannak a jobbágycsapatok evilági országán kívüli helyzetével: Mohácson húszezer nemes fogadja a törököt, pedig fogadhatná a jobbágycsapatok sokszázéves serege is. Csak hogy a nemesi Magyarország nem vállalta mégegyszer a jobbágycsapatok felfegyverzésének kockázatát. Mindez a kereszténység fennállásának 16. századában történt, de senki sem veri félre a harangot mondván: mi köze van mindennek

Jézushoz s az általa hirdetett országhoz? De miért is kellene bármiféle harangot félrevernünk? Miért, hiszen Krisztus meghalt a kereszten, az ősbűn szennyje immár lemosva a megkereszteltokről... jobbágy és nemes - keresztvízzel egyaránt meghintve - mehetnek mindketten a mennyországba. Senki sem gondolkozik már a harmadik országra, a jézusi Isten Országára kategóriájában. Majd csak Berzsenyi Dániel beszél a ám a fel-világosodástól tanítva - "orca-pírító szegényről".

Az Isten Országának elve viszont az ADÁSban, a mindenkinek mindent adni akarás, az osztozás törekvéstartalmában megnyilvánuló érzelmi motiváltság: azaz a szeretet, és nem pusztán valakik, hanem kivétel nélkül minden ember iránt. Ebben az országban a javak egyenlően oszlanak meg az ország népe, tagjai között, ami feleslegessé is tesz mindenféle erőszakot. Tehát éppen azt, ami nélkül a másik két ország nem állhat fenn.

Valamelyest részletezném is e három törekvésvilágot, utalva az azokban rejlő célkitűzésekre, eszmékre és eszményekre. A sáttani és evilági országé - akármilyen meghökkenítő is, de - közös: nagyság és uralkodás, kiváltság és gazdagság, hatalom és erőszak. Olyannyira közös e törekvésvilágok, hogy a pusztában a Sátán a fentiekben megrajzolt evilági országokat kínálja fel Jézusnak, ha Jézus - hajlandó cserébe leborulva imádni őt. A két ország ebben a szemléletben - egy cég! Az Isten Országának eszméje viszont e "két egy testvér" nemcsak ellentmondása, de ellentéte is: kicsiség és szolgálat, adás és szegénység, kardot hüvelybe dugó szelídség és békességteremtés. A Sátán az evilági ország karhatalmával iktatja ki társadalomból és életből Jézust; tanítványait is, ha mivoltukból fakadóan megtagadják a Sátán és az evilági közös eszményeinek szolgálatát. Így tesz Jézus előtt és Jézus után is. Szókratészt és Izaiást, Martin Luther Kinget és Romero érseket - e két ország közös buzgólkodása folytán - ugyanaz a Golgota várja. A jézusi tanításnak, örömhírének nem hiába reásummája ez: Keressétek az Isten Országát, és keresztre talál, aki keresi. Joggal merül fel a kérdés: "élhető" is ez a jézusi ország, vagy csak "halható"? Lehet élni érte; de ebbe bele kell hálnia a létező társadalmi rendben annak, aki megpróbálná?

b/ Isten és a harag

A szeretet örök szentháromsági országában élő Istent az emberi történelemből kizárólag ennek az országnak a megvalósulása érdekli. Ezért az Atya azt szereti, ha az országa szolgálatára rendelt és teremtett emberiség megbecsülne a kizárólag ezen ország előbbre segítése érdekében köznéki jövő Fiút. Dehogyan ácsingózik-vagyakozik a végtelenül szent Isten a golgotai gyilkosságra. Dehogyan akar Fia halála által kiengesztelődni. Aki szeret, nem duzzog, nem tart haragot, és nem kívánja senki vérenek hullását. A tékozló fiú apja ő, aki szereti tékozló fiát csak úgy, mint a nem tékozlót. Napját fölkelte jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és hamisaknak - Golgota előtt és után egyaránt. Szereti tehát a rosszakat is. Nem lehet rosszabb, mint amilyenek mi vagyunk, akik szeretjük gyermekeinket akkor is, ha azok ellenünk fordulnak. Isten végtelenül tökéletes, mert mindenét adóan szeret minket; és végtelenül igaz, mert amikor bűneinket elhagyva visszamegyünk hozzá, akkor bűnbánó szavunk fejében minden bűnünket megbocsátva, azonnal magához is ölel. Nincs tehát kárhözható haragja! Szeretet mivoltából következően nem is lehet. Haragjában tehát sohasem társítja el magát a gyermekét, az embert (héberül: ha adam). Még kevésbé minősíti bűnösnek Ádám vétlenül született ivadékait. "Ádám bűnössé tett mindnyájunkat, Krisztusban pedig igazá tett mindnyájunkat!" - hangzik ez az összes keresztény felekezetek hitvallásának közös tanításaként. Pedig aligha lehetne kitalálni mondatot, mely jobban meggyalázná a szeretet végtelenül szent Istenét, mint hitvallásaink és sarkalatos tételei. Az "Ádám bűnössé tett mindnyájunkat"-tétel a kollektív bűn világába vezet. A konkvizitátorok, rabszolgavadászok, Hitterek és Sztálinok, a háborús bűnösök, a tömeggyilkosok világába. Ezt az Istent, ha volna ilyen, még az Egyesült Nemzetek Szövetsége is kizárná magából. Az ENSZ tehát, amely pedig csak a jog, az evilági ország kategóriájában gondolkodik. Kizárná bi-

zony, mert a kollektív bűn még a jog elvét is lábba tiporja, hát még a szeretetét! Ez utóbbihoz végleg semmi köze.

c/ Vallás és prófétagyilkolás

A bűnbánatot tartó Ninive népének könnyebb a helyzete az ítélet napján, mint a bűnbánatot tartani nem akaróké, tartozzanak azok akár a választott néphez is. Istennek nincsenek kiváltságoltjai. "Kiváltságoltai" voltak csak, s hűségük miatt őket hurcolják Golgotára azok, akik nemegyszer Isten kiváltságoltjainak gondolják magukat: a prófétagyilkosok. Eppen ezért nincsen egyedül üdvözítő vallás sem. Nincsen körülmetélés, kereszttség, imamalom, beavatás, vagy akárminő egyéb vallási szertartás, amely kizárólagos bérletet biztosítana az egyes vallások elkötelezettjeinek a mennyországba, a transzcendens beválásra. Jézus létrehívta az Isten Országára eszményeit vallani hajlandók közösségét, és kahalnak (ekklészi, egyház) nevezte őket, de vallást nem alapított. Elég volt ebből a műfajból számára annyi, amennyi már addig is adva volt; személyesen neki, a zsidónak - a zsidók vallása.

Nem akart új vallást a régié helyett. Azért nem, mivel a vallás nem képes üdvözíteni. Arra csak Isten, meg a mi szeretetünk és bűnbánatunk közös ereje képes. Azért nem akart vallást, mert a vallás legfeljebb Golgotára képes hurcolni azokat, akik elvállalják az Isten Országára eszményeit. Nincs is módjuk a vallásoknak másra. Azért nincs, mert az evilági ország addig üldöz, szorongat minden vallási közösséget, amíg az meg nem tagadja az Isten Országának eszményeit; addig üldözi, amíg frigyre nem lép az evilági országgal. Ha pedig létrejön a trón és az oltár szövetsége, hamar fellobbanak a máglyák, melyeken kettejük szövetségének akaratából elkonstatál Isten Országának elkötelezettjeit. Konstantinig békén megél az antiochiai iskola is, de utána már - elsősorban a császár jámbor kívánságára - elégetik az isztentelen eretnek arianusokat. A felvilágosodásnak köszönhetjük, ha ma már nem égetik el, csak marginalizálják, csak bura alá rakják az eretneknek kikiáltottakat.

A vallások kiváltságoltakat termelnek, a kiváltságoltak pedig Lélekből születnek, s így Isten Országának közössége transzcendálja nemcsak az evilági országokat, de a vallásokat is: túllép rajtuk. Lehetséges ez? Valamelyik evilági országban csak kell élnem, mert nem mehetnek le a térképről. Valamelyik vallásba beleszületek akkor is, ha szüleim az Isten Országának elkötelezettjei, ahogyan Jézus is beleszületett József és Mária vallásába. A szülői

ház, a názareti zsinagóga, a jeruzsálemi templom juttatta el oda, hogy el tudott menni a pusztába, s hogy ellene tudott mondani azoknak az evilági - sáttani eszményeknek, amelyeknek jegyében vallásának főpapja s a vele trón és oltár szövetségben levő állami (evilági ország-beli) tisztviselő keresztre juttatja majd. A vallások nevelnek is, keresztre is juttatnak. Ezért nem hozott létre Jézus új vallást. Nem, mert nem akarta, hogy általa létrehozott vallás főpapja juttassa majd keresztre a tanítványokat. Olyan közösséget hozott létre, amely csak nevel minket Istenre és Országára. Közösségével, az egyházzal, nem óhajtott az inkvizíciókban és máglyán elégetésekben és kiközösítésekben foglalatossá váló vallások szamarát gyarapítani.

d/ Mikor nincs szeretet bennem?

Csak szeretetet akart, s ennek himnuszát kell írnia és élnie minden tanítványának. Himnuszot, amely szerint az szeret, aki odaadja minden vagyonát, s testét is képes átadni, ha kell, a Vevés és a Jog tüze... Himnuszot, amely szerint ez a szeretet; és ha nem ezen az úton járunk, nincs szeretet bennem. Nincs, mert amíg többet akarok birtokolni, mint amennyi a másoknak jut, nincs szeretet bennem. Amíg gyermekeimre több forintot akarok költeni, mint amennyit a másik költött övéire, csak beszélhetek a szeretetről, de nincs szeretet bennem. Amíg elgondolásaimnak karhatalommal akarok érvényt szerezni, nincs szeretet bennem... legfeljebb szövegelhetek róla - akármikről is informál Pál szeretethimnuszát.

(folytatjuk)

ŐSZINTE RÉSZVÉTŰNK

Lámpával kerestem igaz embereket. Úgy hívták, hogy Diogenész. Gesztusa több mint képletes, a szellemi sötétség ellenképlete volt. Azóta sorstársai vagyunk, annál is inkább, mert intézményesítették ezt a nem középkori (tehát kortalan?) sötétséget, így lettek egyes bürokratikából szurokraták. Vele együtt említhető az is, aki ugyanolyan kényszer hatására leírta: "Ki itt belépsz, hagyj fel minden reményed!" Hasonló ihlet termékenyítette egyik múlt századi klasszikusunkat: "Elárul, mert világít." Ezredfordulónk teljesen új helyzetet teremtett, ő lett a sorstársunk: Diogenész keresi a lámpását. Keressük meg az okát és okozót.

Négy éve még volt előválasztás az RMDSZ vadászterületén, amikor nem csak RMDSZ tagok, de tölgyesi nem magyar anyanyelvűek is urnához járulhattak, hogy legyőztesse az akkori parlamenti képviselő. Azóta (szurokrata egyének) rájöttek, hogy szélsőséges eszközök miatt sem kell szegyenkezniük, - az előválasztástól óva a makacs és megbízhatatlan szavazókat, Hargita megyei küldöttyűlés döntött arról, hogy harmadik legyen az addigi képviselő, aki így nem nyert újabb bebecsátást az RMDSZ előszobájába, amelynek bejárata fölött kicserélhetnék az addig sem ott díszelő dantei sort egy újabbal: "Ki itt belépsz, átkozd Diogenészt el!"

Őszinte részvétünk a küldöttek azon csoportjának, akik az alkalmatlanokat preferálták, illetve annak a csapatnak, amely az előbbiekkal szemben alulmaradt, mert együtt kell kihúzni a következő négy évet. Ha nem tudnák, leváltották a népet. Vagyis nem kérdezték meg az urnánál a békától, mi legyen a láppal. Miképpen azt sem, mi legyen az apáink tarvágsára ítélt fenyegetéseivel.

Viszont tücsökzenének számított kilenc hónapja a brekegés, idézek egy kampány-szórólappól: "NE JÁTSSZUK EL A JÓVÓT ... // 2000-ben elvesztettük Marosvásárhelyt. Az RMDSZ polgármesterjelöltje kapott 38 844 szavazatot. // hiányzott neki még 167 szavazat. Egy független magyar jelölt elvitt 797 szavazatot. // A független jelöltre leadott szavazatok elveszték. // ... // Tanuljunk a múlt hibáiból. 2007-ben őrizzük meg európai parlamenti képviselőtünköt! // 2007. november 25-én szavazunk az RMD-SZ jelöltjeire! // ... EGY SZAVAZATON IS MÚLHAT!" Most kiközösítve az előszobából is kitiltották a képviselőt, hadi induljon független jelöltként, ha tovább akarja folytatni a korrupció elleni küzdelmet. Így csillog pár hónap távlatából a múlt hibáit hangoztató szurokrata logika.

Apró korrupció. Előzőleg vidékünkre látogatva Markó Béla mester megsúgta a képviselőnek, hogy nehezményezi a Tökés Lászlóval való szimpátiáját és a korrupcióval való szembemenését. Amiből rögtön következik,

hogy Markó mester megbízásával ellentétes szempontokat képvisel, vagyis őszödi módra: (több mint egy évtizede értünk) nem csinált semmit. Őszinte részvétünk, mert Tökés Lászlóval egyazon Olimposzra "magacsnyított" a képviselő (Dr. Becsek Garda Dezső) személyét. Aki mondhatná, elárultak, mert világít a teljesítményem, vagy ha Markó úrnak jobban ízlik, jöjjen egy Shakespear-szonett-sor: "Az érdem itt koldusnak született". Mindketten kizárattak az agyafúrtak kasztjából. Ezzel azt árulta el a kaszt, hogy minden próbálkozást elakaszt, nehogy a nép szimpátiája megvétőzza az ő karriernek nevezett majdnem öt éves tervét. Őszinte részvétünk. Markó mester harmadik szívfájdalma, hogy a képviselő nem látja a fától az erdőt. Esztendők óta irogatott, hogy ő pedig a csutakerdőtől a góbbé sivatagot. (Sőt, a sivataggyártó céh ülnökét szerette volna maga mellé állítva mentelmi joggal jutalmazzák.) Ilyenkor részvétnyilvánítás helyett azt a demokraciáparadoxont kell elővenni, ami így hangzik: ti vagytok többen, de nem én vagyok a hűje.

Markó mester nem tudja, hogy egykori marosvásárhelyi híthú főszervezője, Hajdú Győző 1958-ban feljelentett az RKP-nál magyar irományban egy kolozsvári főszervezőt, aki ellen csupa pozitívumokat sorol fel, olyasmik, amikért érdemrend járna, más szavakkal, az a bűne, hogy nem bűnös, következtésképpen: aki nem lép egyszerre, nem kap plectnit, csak lapátra teszik. Kommunista plagizál, ötven év távlatából értékelve, Markó mester, aki egyrészt megorrolt a képviselőre a korrupció-ellenesség ürügyén, másrészt a néptől megvonta bizalmát valamint a választás lehetőségét. Attól a néptől, amelyiknek tavaly év végén minden szavazataért eszedezett. Őszinte részvétünk, visszamenőleg is. Kérdésem: a szavazati jogukban megcsönkített, Diogenész-lámpástalan székelődíkiek kérhetnek-e menedékhelyet mostani lakhelyükön?

Gyergyószentmiklós, 2008-09-09.

Burján Emil
(Megjelent: HARGITA NÉPE – 2008.09.11.)

A pálfordulás időszaka!

... Bejött egy ember sétatálcával, azt mondta harmonikázni akar, majd lerombolta a helyiséget... (Rejtő Jenő: Előretolt helyőrség)

A választások előtt, a közvélemény mindig felbolydul, mint egy hangyaboly. Erről gondoskodnak azok a személyek, akik görcsösen ragaszkodnak politikai pozíciójukhoz, no meg azok is, akik ifjú titánokként

szeretnének helyet kapni a „nagyok” között. Azt már megszoktuk, hogy a véleményünk valójában nem számít, de azt nagyon jól az agyunkba vésték, hogy minden egyes szavazat üdvözlendő. Ha már számít az én szavazatom is, akkor engedtessek meg, hogy elmondjam a véleményemet anélkül, hogy a politikai elit szentélyébe túlságosan betömök.

Engem a választások előtti időszakban az zavar a legjobban, hogy ilyenkor ugrásszerűen megnövekedik a pálfordulások száma. Azok, akik négy éven keresztül nem tettek semmit, most hirtelen lázasan munkába fognak – igyekeznek minél jobban meggyőzni minket arról, hogy mennyit tettek a „magyarságért”. Ezt megszoktuk, és ezen meg sem lepődünk. Az viszont már megdöbbentő, hogy valaki teljes nézőpontváltáson megy keresztül, legalábbis látszólag. Eddig pocskondiázta, igyekezett aláásni az egyház tekintélyét hangsúlyozván, hogy erre az intézményre egyáltalán nincs is szükség, most meg hirtelen fontosnak tartja a nemzeti értékek ápolását, továbbvitelét. A nemzeti értékek pedig elválaszthatatlanok keresztény értékeinktől, akár tetszik ez a „szabadon” gondolkodóknak, akár nem. A választások előtti időszakban a kisebb településeken, szinte kivétel nélkül a parókiát keresik fel a kampányolók, mert tudják, hogy az emberek adnak az egyház véleményére. Sokaknak ezt a békát is nehéz lenyelni.

Czika Tihamér és honlapja az utóbbi pár napban szintén ilyen szembeötlő pálforduláson ment keresztül. Azon az oldalon ahol eddig rengeteg egyház ellenes cikket lehetett olvasni, most a képviselőjelölt hosszasan ecseteli, hogy az értékek őrzése mennyire fontos, hogy legyünk tisztában azzal, hogy mit veszítünk, ha nem lesz képviselője a magyarságnak a parlamentben. En tudom hogy mit: egy rakás értéktelen embert. Hogyan győzhetne meg engem valaki arról, hogy az értékeimért harcolni fog, amikor a sajátja mellett sem tud kiállni?

Nem tudom, hogy az említett képviselőjelölt felkeresi-e kampányútja során a papi lakokat. Azt sem, hogy a kollektív tisztában vannak-e az illető személyiével, csak remélni tudom, hogy jól mérlegetik majd a helyzetet, mielőtt segítenének a kampányolásban.

Tudom én jól, hogy a papoknak nem illik politizálni, ezt megmondta a „pártvezér” is az európai parlamenti választások előtt. Csak azt nem értem, hogy akkor miért mindig a mi segítségünkhöz folyamodnak. És hogy az RMDSZ által jelölt egyházi személy miért politizálhat, és egy független „papi” személy miért nem?

Elszomorító, hogy a mostoha országból csak a rossz példát vesszük át. Ott odáig jutott a politikai elit, hogy már nem is a szavazót akarják becsapni, ha nem egymás lehallgatásán, átverésén, leleplezésén fáradozik. Előbb utóbb ezt is átvesszük majd tőlük.

Hover Zsolt, lelkipásztor